

slovensko ljudsko gledališče celje
premiera v petek, 26. februarja 1982 ob 19.30

POVZETEK IZ »KDO JE KDO«

Wendy Kesselman (dramatik). Prejela je več uglednih nagrad in priznanj, tako tudi za My Sister In This House, ki je bila prvič uprizorjena v Actors Studiu v Louisvillu. Napisala je še igre Maggie Magalita, musical

Wendy

Becca in enodejanko Merry-Go-Round. Vse uprizorjeno. Napisala je tudi glasbo za Brechtov Kavkaški krog s kredo in glasbene dramatizacije The Juniper Tree, A Tragic Household Tale, vse uprizorjeno. Roman Flick, v tisku pri Harper and Row.

Slike s skušnje

SEZONA 81 82

GLEDALIŠKI LIST 5

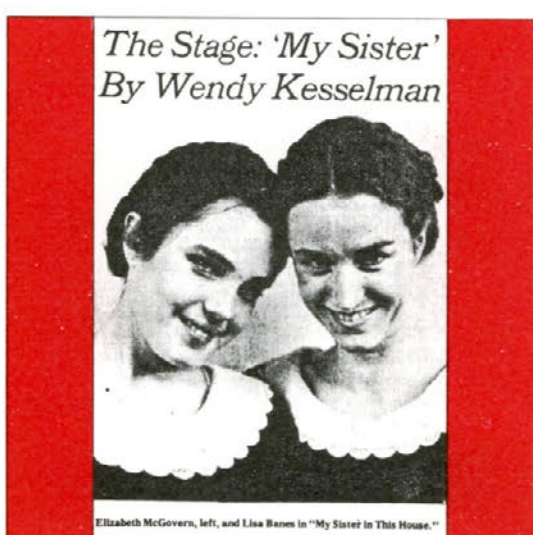
Cena 10 dinarjev

DARJA DOMINKUŠ!

Darja Dominkuš, Ljubljanka, je absolvirala dramaturgijo na AGFT, njena diplomska predstava "Medved" A. P. Čehova. Sodelovala je v EG Glej pri predstavah Radovana Ivšiča "Kralj Gordogan" in pri Brechtovi "Kupovanje medenine".

premiera v petek, 26. februarja
1982 ob 19.30

SPI PRELJUBA SESTRA, SPI

Wendy Kesselman

Spi preljuba sestra, spi
Spi dol v mraku
Spi brez dna
Reke najdejo morje
Preljuba sestra
Spi za obe.

Sánjaj mála sestra zdaj
Da sva skupaj
Sánjaj me
Kar želiš, da se zgodi
Sánjaj sestra
Za obe.

V taljavi so tráte
Kjer konj v noč beži
Nekje griči so
Kjer trop molši

Spi preljuba sestra, spi
Jágnje meketálo bo
Nikdar te ne zapustim
Preljuba sestra
Spi, le spi.

V daljavi so tráte

Copyright © 1982 of "Sleep My Little Sister, Sleep": Lyrics and music by Wendy Kesselman, translation by Dane Zajc.

T TEKO

TRGOVSKA DELOVNA ORGANIZACIJA
TEKO p.o. 63000 Celje, Gubčeva 2

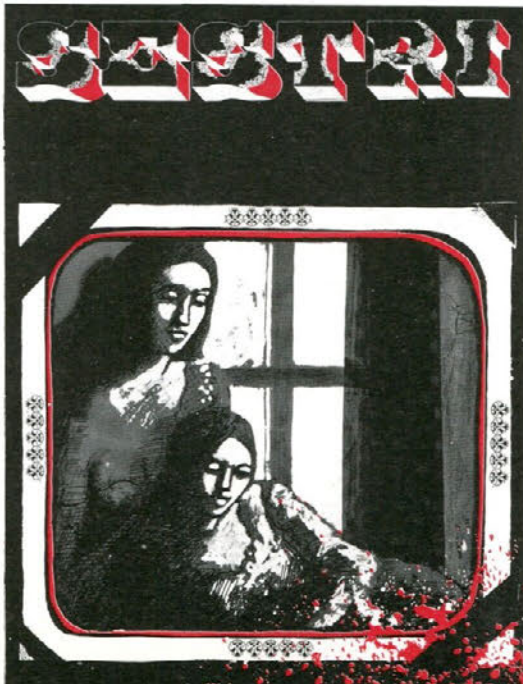
VELEBLAGOVNICA T
CELJE PRODAJALNE

salon
novost
dom
posrednik
kekec zagreb

KOLOFON

Slovensko ljudsko gledališče Celje. Gledališki list, sezona 1981—1982, štev. 5. Wendy Kesselman: Sestri. Predstavnik umetniški vodja in v.d. upravnik Goran Schmidt. Urednik Janez Žmavc. Naklada 1000 izvodov. Tisk Cinkarna Celje. Oblikovanje Evita Lukež, Ejti Stih.

režija zvone šedlbauer
dramaturgija darja dominkuš
scenografija niko matul
kostumografija alenka bartl
lektorstvo zorka blažič
glasbena oprema ivo meša

slovensko ljudsko gledališče celje
sezona 1981-1982

SESTRI
Wendy Kesselman

(my sister in this house)
prevod tita simoniti

igrajo:
christine
lea, njena sestra
gospa danzard
gospodična isabelle danzard
glas duhovnika
glas fotografa
glas mrliškega oglednika
glas sodnika
usmiljeni sestri

ljerka belakova
milada kalezičeva
marjanca krošlova
anica kumrova

janez starina
tonka orešnik
sava subotič

uspavanko uglasbila wendy kesselman,
besedilo uspavanke prevedel (meseca
januarja t.l. v new yorku) dane zajc.
kraj dogajanja: le mans, francija.
čas dogajanja: igra se godi v letih od 1925
do 1933, v različnih hišah v le mansu in
okolici.
igra je zasnovana na resničnem dogodku, ki
se je pripetil leta 1933 v le mansu.

vodja predstave sava subotič
šepetalka tonka orešnik -
ton stanko jost - razsvetljava in
tehnično vodstvo bogo les -
frizerska dela vera pristov -
krojaška dela pod vodstvom jožice
hrenove in adija založnika -
odrski mojster vili korošec -
rekviziter milan orehov

Darja Dominkuš GENEZA NEKEGA UMORA

Kaj se skriva za poročilom o krvavem dogodku iz sodne kronike francoskega mesta Le Mansa?
Motiv sester - služkinj je dobil v svetovni dramatik najznamenitejšo obdelavo z Genetovimi Služkinjami. Njegovi Claire in Solange skozi ritualno igro pripravljata umor gospodarice, ki bo maščevanje za njuno podrejenost, bedo in ujetost, ter hkrati s to isto igro prehajata v svet gospodarjev. Naši (oz. Wendy Kesselman) Christine in Lea ostajata dosledno in vse do konca v mejah svojega razreda in njemu dovoljenega. Njun svet je kuhinja, spopadanje z umazanijo, prizadevanje za blišč parketa, srebrnine in stopniščnih ograj, cerkev ob nedeljah, mrzla sobica, spomin na mladost, prebiti v samostanu, na mater, ki ju kar naprej vleče k novim gospodarjem, in delo, delo, delo... Svet njunih gospodaric je obvladovanje položaja v lastni hiši, nekakšen poostreni nadzor, občevanje s statusno enakimi znanci, ki so le prilike za primerjavo in razkazovanje. Oba svetova sta statična in zaprta, popolnoma neprehodna, drug drugega omogočata in pogojujeta, po socialnem statusu jasno razmejena, po razredni pripadnosti nasprotna, po brezizhodnosti in pustosti povsem enaka. V nobenem se ni mogoče realizirati, v nobenem biti zares človek. Med obema je dosledno speljan princip nekomunikacije. Ukazi, nadzor, spiski,

natančno določeno normirano obnašanje, vedenje o dolžnosti, o dovoljenem, spodobnem, prepovedanem, nemogočem, tvorijo trden sistem represije in terorja. In vendar represija ni samo enoznačna in teror poteka v obeh smereh. V primeru gospodaric ne gre le za moč in oblast oz. pripadnost vladajočemu razredu, za izkoriščanje in zlorabo služkinj, zanikanje kakršnihkoli pravic in možnosti zanju, ampak tudi za nekakšno nemočno zavezanost lastni tiranskosti. Madame je žrtev lastnega položaja, ki ji niti za hip ne dovoljuje izstopiti iz vloge in pogledati na življenje kako drugače kot od zunaj, skozi oči svojega slepega samozadovoljnega, čustveno in duhovno obubožanega sloja, zaprtega v hiše, ki ležijo v kar se da mirnih ulicah. In skoraj je ni hujše stvari, ki se lahko pripeti takšni madame, kot je ta, da njena služkinja nosi enako jopico kot njena hči. Tu sta seveda še sanjska svetova. Sestri živita in delata za kmetijo s kokošmi in vsem, kar spada zraven, kjer bosta svobodni in sami svoji in kjer bosta končno imeli dovolj časa. Leta minevajo, kmetija pa je vedno enako oddaljena. Leino nezavedno spoznanje, da drugega sveta ni, pomeni resignacijo in opuščanje hrepenenj. Madame in njena hči sanjarita o Parizu, a kaj, ko jima pariške obleke ne pristajajo... Pariz je zanju prav tako nedosegljiv in

irealen kot kmetija za sestri. Življenje pa poteka kot obsojenost na pošastno puščobo vsakdana. Mogoče se sploh nikoli ni nič zgodilo, pravi madame. In najbrž ima prav. Sestri sta v vsem sprejeli svoj položaj. Upreti se ne bi ne hoteli, ne znali, čeprav je njun nezavedni cilj socialna in ekonomska osamosvojitve. Postali pa sta glavna tema pogovorov med madame in njeno hčerko. Njuna skrivnostnost, asketskost, sumljivi podočnjaki, prah, ki ni več zmeraj pravočasno odstranjen, vse to povzroča skrb in nejevoljo, kot jo pač povzroča vse, kar je neznano in nerazložljivo. Christine in Lea imata samo druga drugo. Njun »upor« je njuna sestrška navezanost. Ta postaja vedno bolj zavezujoča ljubezen, ki zahteva popolno predanost in zvestobo. Prav tako je stroga in neizprosna, kot je strog in neizprosen režim gospodovanja, ki sta mu podvrženi. Iz stisk in pritiskov si ljubezen najde pot v čutno in telesno. In to je tista točka, v kateri sestri vendarle dosežeta svobodo. Odvržeta vsa bremena preteklosti in sedanjosti, odprta pot svojemu čustvovanju in čutenju in ustvarita prostor razumevanja in potešitve. Umor, ki sledi, ni nikakršna logična posledica emocionalne sprostitve, niti poskus doseči še kakšno svobodo, ni zavestno dejanje. Je rezultat nekakšnega obrambnega instinkta, reakcija ranjene živali, izbruh zatrtega sovraštva, nezavedno maščevanje. Grozovitost umora je prvi hip nedoumljiva. A najbrž je še bolj grozovito nenehno poniževanje, negiranje osebnosti in njenih osnovnih pravic ter možnosti za bolj človeško občevanje in ne nazadnje trpinčenje samega sebe po nekih od zunaj privzetih modelih represije. Umor ne pomeni revolucije, ničesar ne razreši, prinese smrt in izgnanstvo. Pa vendar sestri z njim dokončno potrdita usodno zvezanost, ki jima jo je že v otroštvu napovedala ciganka, in prestopita iz sveta gospodarjev in gospodovanih v idilični svet stare uspavanke.

Zvone Šedlbauer

JANEZ ŽMAVC JE UREDNIK GLEDALIŠKEGA LISTA IN JE REKEL, NAJ NEKAJ NAPIšem. NO, TAKO:

»Kentucky - the country of race horses«, dežela dirkalnih rasnih konj, propadlih mest, bogatih farm, prekrasnih zelenih pašnikov, »porno-shopov« in, človek skoraj ne more verjeti, dobrega gledališča... Kot bi hodil po Brechtovem Mahagoniju, sem se prebijal od brezhibnega hotela, v katerem sem se prehladil zaradi air conditiona, po ulicah, kjer je tu in tam videti preklinjajočega zamorca ali skupino sumljivih pedrov, do velike bele stavbe, zgrajene v stilu kolonialne arhitekture, do Louisvillskega teatra. Hiša, ki je bila nekdanj borza ali banka, je preurejena v imeniten teater, smotrno, funkcionalno opremljen, kar je seveda edino pametno, z množico reflektorjev. Rekel bi, komaj ugledna notranjost, ki so jo Jon Jorry, režiser in vodja hiše in njegovi somišljeniki, spremenili v imenitno, vendar sploh ne bleščavo teatersko prizorišče, kjer ne investirajo ogromnih vsot v scenografijo in opremo stavbe za malomeščane in funkcionarske soproje, kot to delajo pri nas, temveč ustvarjajo teater it teme, iz nič. Tu sem videl predstavo SESTRJI pisateljice Wendy Kesselman in še nekaj predstav Festivala ameriškega teatra. Pregledna

prireditve, kjer sem po nekaj letih spet imel priložnost, ustvariti si mnenje o tako imenovanih »stalnih gledališčih«, ki v sodobni Ameriki rastejo kot gobe po dežju - iz preprostega protesta in hkratne nemoči zoper vsemogočni in skomercializirani Broadway. Wendy Kesselman, spoznal sem jo v odmoru med predstavo, je tipičen predstavnik tiste vrste ameriških sodobnih dramatikov, ki jih mučita gnev in strah pred teatri »42nd Street«, do teatrov tistega tipa na nekdanj legendarni 42. ulici Manhattan, ki goitajo kvaliteto in bljuvajo komercialno blago, nato pa se lotijo druge kurantne robe. Hkrati s tem strahom in gnevom pa vsi ti talentirani avtorji »Off - Offa« goje enotno, vroče upanje, da se bodo njihova imena pojavila na neonskih reklamah 42. ulice New Yorka. Wendy je zlata, nasmejana punca, ki se boji grobosti New Yorka bolj kot kakšen kranjski režiser, kajti v svoje stanovanje se s svojim možem - marksistom in profesorjem na Columbia University, pa s svojo ogromno scrkljano mačko, zaklepa kar s sedmimi zapahi. Tako kot množice ameriških sodobnih intelektualcev razmišlja o fenomenu krutosti, ki je postala Wendyjin in slehernega prebivalca New Yorka vsakdanji kruh. Morda včasih grunta, kako bi bilo, če bi iz honorarja za svojo naslednjo dramo kupila malo hišo ob kakšnem jezeru v manj nevarni notranjosti Amerike, kjer bi lahko ob večerih zapela s kitaro, tako kot Joan Baez. Wendy je punca iz 68. leta. Wendy je punca, ki ji je hiptjevski, frikovski

Greenwich Village umrl v dlaneh... Wendy je punca, ki je videla, kako so v Soho vdrli snobi, boemi pa so se izselili pred njihovim smradom... Wendy je punca, ki je brala Jeana Geneta Služkinji in si je rekla: »Jaz to vidim drugače...« Wendy zdaj ve, kje je Celje - Jugoslavija, kljub temu, da še vedno sprašuje, če je to sploh mogoče, da ima tako malo mesto svoje poklicno gledališče... JE MOŽNO, SAJ GA IMA LOUISVILLE TUDI. Wendy je fejsť baba, ki zna dobro pisati in peti. To ve še Dane Zajc, ki jo je tudi srečal in ji prevedel song iz SESTER. Wendy nima denarja, da bi prišla v Celje na premiero; Reagan ji ga ne mara dati... Wendy je Evropejka v Ameriki... Teh je malo!

Lep pozdrav od režiserja SESTER

[Handwritten signature]